

Wpłynęło dn. 08.08.07 Warszawa, dnia 01.08.07
nr. 6665 podpis. Narun

BPS

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Anna Kalata

BON-II-0702-8-ZW/07

L.dz. T-644

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 3.08.07
nr. 5162 podpis.

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku ;

W odpowiedzi na przesłane przez Pana Marszałka przy piśmie z dnia 5 lipca 2007 roku znak: BPS/DSK-043-404/07 oświadczenie Pana Senatora Stanisława Koguta, w sprawie sprawdzenia konstytucyjności zapisów wprowadzonych nowelami do obowiązujących ustaw, dotyczących dofinansowania zadań z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych środkami własnymi samorządu powiatu, skierowane do Pana Jarosława Kaczyńskiego – Prezesa Rady Ministrów i przekazane Ministrowi Pracy i Polityki Społecznej, celem udzielenia odpowiedzi, pragnę na wstępie zaznaczyć, że nie podzielam wątpliwości, co do niekonstytucyjności przedmiotowych zapisów.

Odnosząc się do poruszonej w oświadczeniu Pana Senatora Stanisława Koguta obawy o brak, od roku 2007, wystarczających środków finansowych na działalność warsztatów i narzucenie powiatom, jako podmiotom zobligowanym do współfinansowania kosztów ich funkcjonowania, zadań bez zabezpieczenia źródeł ich finansowania - pragnę jednocześnie przypomnieć, iż zasada współfinansowania przedmiotowych kosztów została wprowadzona nowelą do ustawy o rehabilitacji (...) uchwaloną w dniu 20 grudnia 2002 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 7, poz. 79). Projekt tej nowelizacji uzyskał pozytywną opinię Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, również w zakresie współfinansowania przez samorząd działalności warsztatów terapii zajęciowej. Na przygotowanie się do powyższych rozwiązań prawnych zarówno same warsztaty terapii zajęciowej, jak i samorządy powiatowe otrzymały pierwotnie dwa lata (2003-2004). Należy zauważyć, że tak długi okres vacatio legis świadczy o przeprowadzeniu bardzo dogłębnej analizy skutków, jakie proponowane zmiany mogą wywołać w sferze polityki społecznej państwa.

Protesty organizacji pozarządowych oraz jednostek samorządu terytorialnego, które nie zabezpieczyły w odpowiednim zakresie środków finansowych na realizację nałożonego na nie zadania, legły u podstaw podjęcia przez grupę posłów inicjatywy legislacyjnej, która ostatecznie sformalizowała się w zapisach ustawy z dnia 21 stycznia 2005 r. zmieniającej ustawę o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych i ustawę o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 44, poz. 422). Przedmiotowa ustawa przesunęła termin wejścia w życie zasady współfinansowania o dwa lata (od 2007 r.) oraz zmieniła proporcję tego współfinansowania zwiększając udział środków PFRON - a więc tym samym zmniejszając konieczność angażowania przez powiaty środków własnych.

Pragnę dodać, że w mojej ocenie wprowadzenie od 1 lutego 2003 zapisu, że samorząd terytorialny współfinansuje od 2003 r. tworzenie warsztatów terapii zajęciowej, a od 2005 r. również i działalność warsztatów terapii zajęciowej (przesunięte ostatecznie na rok 2007), wynikające z art. 9 wymienionej wyżej ustawy z dnia 20 grudnia 2002 r., jest spójne z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.). Art. 4 w ust. 1 pkt. 5 tej ustawy stanowi bowiem, iż powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie m.in. wspierania osób niepełnosprawnych. Zatem problematyka osób niepełnosprawnych została wpisana w zadania własne powiatów.

Należy także zauważyć, że w związku z procesem decentralizacji nie jest już możliwa realizacja zadań własnych powiatu dotyczących osób niepełnosprawnych wyłącznie w oparciu o jedno źródło finansowania, jakim jest PFRON. Istnieje konieczność uwzględnienia finansowania tych zadań również z innych źródeł, tj. np. ze środków samorządowych. Nie może być bowiem takiej sytuacji, że samorząd terytorialny:

- podejmuje i realizuje tylko te zadania, na które otrzymał środki Funduszu,
- jest zwolniony z obowiązku wspierania swoich niepełnosprawnych obywateli.

Z mocy ustawy o rehabilitacji (...) wynikają szczegółowe zadania własne powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym dotyczące warsztatów terapii zajęciowej. Dofinansowanie realizacji tych zadań powiatu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jest formą częściowego wsparcia, a nie pokrywaniem w całości kosztów realizacji zadań własnych samorządu terytorialnego. Pogląd taki wyraził Trybunał Konstytucyjny rozpatrując na rozprawie w dniu 28 czerwca 2001 r. (sygn. U 8/00 OTK 2001/5/123), wniosek Rady Miejskiej w Łodzi w sprawie niezgodności z Konstytucją wysokości środków PFRON przeznaczanych na obsługę realizacji zadań nałożonych na powiat w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że przepis na podstawie którego określono wysokość środków przekazywanych na koszt obsługi zadań (niezależnie od tego, czy pokrywają w części czy w całości te koszty) jest zgodny z Konstytucją.

W uzasadnieniu tego orzeczenia Trybunał Konstytucyjny wskazał m.in., że wszelkie sprawy o charakterze lokalnym i ponadgminnym przekazane ustawowo samorządowi, winny być traktowane jako zadania własne samorządu odpowiedniego poziomu. Dlatego zadania, o których mowa w art. 35a, 35b (zadania samorządu wojewódzkiego i powiatowego) w związku z art. 34 ust. 1a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych uznane być mogą za zadania własne samorządu powiatowego mimo, że nie wykazują one w pełni cech jakie zadaniom własnym są przypisywane. Za takim stanowiskiem przemawia to, iż zadania nałożone na samorząd powiatowy przez wspomnianą ustawę mają na tyle ogólny charakter, że nie wyłącza to możliwości samodzielnego i kreatywnego decydowania przez radę powiatu, jej zarząd oraz inne organy wykonawcze o sposobie ich realizowania i finansowania. Tym samym organy powiatu mają prawo kreowania polityki wspierania osób niepełnosprawnych.

Szczególne powinności w stosunku do osób niepełnosprawnych nie mogą spoczywać wyłącznie na organach administracji rządowej, ponieważ każda z tych osób jest też pełnoprawnym członkiem społeczności lokalnej, której władze powinny starać się dbać o dobro wszystkich mieszkańców, a więc również osób niepełnosprawnych

Zi powierzenie
MINISTER
z up.

M. Ostrowski
M. Ostrowski
SEKRETARZ STANU